

GENÇLERDE SİBER FLÖRT İSTİSMARININ YALNIZLIKLA İLİŞKİSİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN TEENAGE CYBER DATING ABUSE AND LONELINESS

Özlem KAPLAN¹, Ali KAPLAN², Salime MUCUK³¹ Arş. Gör. Dr., Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri² Dr. Öğr. Üyesi, Kayseri Üniversitesi, İncesu Ayşe ve Saffet Arslan Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kayseri³ Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri

Özet

Giriş: Yalnızlığın çevrimdışı flört istismarına neden olduğu öngörülmektedir. Bu yüzden çalışmada, gençlerde siber flört istismarı ile yalnızlık arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı türde olan çalışma 4-22 Nisan 2022 tarihleri arasında bir üniversitenin 2021-2022 öğretim yılında eğitim gören 254 lisans öğrencisi dahil edilerek yapılmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği ve Siber Flört İstismarı Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma olarak sunulmuştur. Ölçekler arası korelasyonun tespitinde Spearman korelasyon testinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin Siber Flört İstismarı Ölçeği Şiddete Maruz Kalma alt boyut puan ortalaması 30.52 ± 12.08, Şiddet Uygulama alt boyut puan ortalaması ise 30.64 ± 12.10'dur. Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği sosyal yalnızlık alt boyut puan ortalaması 13.09 ± 6.33, duygusal yalnızlık alt boyut puan ortalaması 16.91 ± 7.85, aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık alt boyut puan ortalaması ise 11.40 ± 6.39'dur. Sosyal yalnızlık ve aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık alt boyutları ile Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Çalışmada kişilerin hissettiği yalnızlığın flört ilişki sürecinde siber flört şiddeti uygulama ve şiddete maruz kalma için bir risk faktörü olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular daha etkili müdahale programları geliştirmek için faydalı olabilir.

Anahtar kelimeler: Genç, Hemşirelik, Siber flört istismarı, Yalnızlık

Abstract

Introduction: Loneliness is predicted to cause offline dating abuse. Therefore, in this study, it was aimed to determine the relationship between cyber dating abuse and loneliness in young people.

Method: The descriptive study was conducted with 254 undergraduate students studying at a university in the 2021-2022 academic year between April 4-22, 2022. Data were collected with Personal Information Form, Social and Emotional Loneliness Scale and Cyber Dating Abuse Questionnaire. Data were presented as number, frequency, mean and standard deviation. Spearman correlation test was used to determine the correlation between scales.

Results: The average score of Exposure to Violence on the Cyber Dating Abuse Questionnaire sub-dimension score of the students is 30.52 ± 12.08, and the mean of Violence sub-dimension score is 30.64 ± 12.10. Social and Emotional Loneliness Scale social loneliness sub-dimension score mean is 13.09 ± 6.33, emotional loneliness sub-dimension score mean is 16.91 ± 7.85, and family and romantic relationships loneliness sub-dimension score mean is 11.40 ± 6.39. It was determined that there was a weak positive relationship between social loneliness and the sub-dimensions of loneliness in family and romantic relationships and Exposure to Violence and Perpetration of Violence (p<0.05).

Conclusion: In the study, it was determined that the loneliness felt by people is a risk factor for cyber dating violence and exposure to violence in the dating relationship process. These findings may be useful for developing more effective intervention programs.

Keywords: Teen, Nursing, Cyber dating abuse, Loneliness

ORCID ID: Ö.K: 0000-0003-1050-8804; A.K: 0000-0001-8242-0110; SM: 0000-0003-4787-7515

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Kayseri Üniversitesi, İncesu Ayşe ve Saffet Arslan Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kayseri / TÜRKİYE

E-mail: alikaplan@kayseri.edu.tr

Geliş tarihi/ Date of receipt: 02.12.2022

Kabul tarihi / Date of acceptance: 13.03.2023

GİRİŞ

Flört şiddeti, romantik bir ilişki içinde olan kişiler arasında meydana gelen herhangi bir kasıtlı, psikolojik/duygusal, fiziksel veya cinsel istismar olarak tanımlanır (1). Günümüzde teknolojik gelişmelerin yaşanması ile birlikte gençlerin birbirlerine karşı istismar uygulama araçlarından birini de dijital ortam oluşturmaktadır. Siber flört istismarı cep telefonları, mesajlaşma, sosyal ağlar dahil olmak üzere teknoloji veya elektronik medya kullanımı yoluyla flört partnerleri arasında psikolojik istismar mağduriyeti ve/veya failliği olarak tanımlanmaktadır (2). Bu bağlamda en sık yapılan davranışlar hakaret, tehdit, aşağılama, kişisel bilgi veya görüntülerin rıza dışı dağıtımı, cinsel baskı, partnerin nerede olduğunu kontrol etme, mesajlarını izleme, telefon veya çevrimiçi hesaplara ait şifreleri isteme, partnerin bağlantılarını veya arkadaşlarını sosyal medyadan silme ve partnerin teknolojiyi kullanmasını engellemedir (3-5). Bu durum her yaşta yaşanabilir olmasına karşın duygusal yoğunluk ve kimlik karmaşası yaşayan aynı zamanda bilgi ve iletişim teknolojilerini sık kullanan (6) üniversite gençliğinde flört şiddetine ve istismarına maruz kalma ihtimali daha fazladır (3,5). Sosyal medya uygulamaları, yakın ilişkilerde çiftlerin birbirlerine istedikleri zaman ulaşmalarını kolaylaştırmaktadır. Bu durum beraberinde kişilerin birbirlerini takip etmelerini, kontrol etmelerini ve siber zorbalığa olan yatkınlığı da artırmaktadır (7,8). Siber flört şiddeti gençler arasında büyüyen bir sorun olup gençlerin %12 ila %56'sının bu konuda mağdur olduğu tahmin edilmektedir (4). 2019 yılı sonunda COVID-19 pandemisinin ortaya çıkması sonucu uygulanan karantina uygulamaları sürecinde iletişim ihtiyacı çoğunlukla teknolojik araçlarla karşılanmak zorunda kalınmıştır. Bu durumun yakın ilişkilerde siber flört istismarı eğilimini de artırdığı düşünülmektedir (3).

Sağlıklı flört ilişkisi kişilerin benlik saygısını artırma, yalnızlığı azaltma ve güzel vakit geçirmesine katkı sağlarken sağlıksız bir ilişkide şiddet ve istismarı deneyimlemekte bu

tür ilgili kişiler için psikolojik, sosyal, akademik ve fiziksel sorunlar dahil olmak üzere genellikle olumsuz sonuçlara da yol açabilmektedir (9). Araştırmalar flört şiddetine maruz kalan gençlerin sigara, uyuşturucu ve alkol gibi madde kullanımı, antisosyal davranış sergileme, intiharı düşünme gibi psikolojik sağlık sorunları yaşama eğilimlerinde artış olduğunu göstermektedir (10,11). Buna karşın gençler arasında "flörtü" olma durumu bir statü göstergesi olarak kabul edilmektedir. Gençler toplum tarafından onaylanmak, statü kazanmak ya da yalnız olmamak için başladıkları ilişkilerinde bir zaman sonra daha da yalnızlaşmalarına karşın ilişkilerini devam ettirdiklerini belirtmektedir. Yalnızlıktan kaçınmak ilişkiyi sürdürme eğilimini artırmakta ve partnerlerin birbirlerini rehin almalarına neden olmaktadır (5,12). Yalnızlığın çevrimdışı flört istismarına neden olduğu bilinmesine karşın (12-14) yalnızlık ile çevrimiçi flört istismarı arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sayısı sınırlıdır (3,12). Bu bağlamda siber flört istismarı mağduriyeti ile yalnızlık arasındaki ilişkiyi analiz eden, maruz kalınan siber mağduriyet türünü (siber kontrol veya siber saldırganlık) ve sıklığını dikkate alan daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu belirtilmektedir (12). Bu çalışma ile gençlerde siber flört istismarının yalnızlıkla ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma soruları

Gençlerin; (1) Sosyal, duygusal ve aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlıkları ne düzeydedir? (2) Siber flört istismarı ne düzeydedir? (3) Sosyal, duygusal ve aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlığı ile siber flört istismarı arasında ilişki var mıdır?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Şekli

Araştırma tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Araştırmanın evreni ve örneklemi

Araştırma evrenini 2021-2022 öğretim yılında bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören 958 hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmeksizin tüm evrene ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmaya 18 yaş ve üzeri olan, çalışmaya katılmayı kabul eden, flört ilişkisi olan öğrenciler dahil edilmiştir. Öğrencilere yapılan bilgilendirme sonrası çalışmaya 254 (evrenin %26.5) öğrenci katılmıştır. Araştırmanın gücünü hesaplamak için G*Power programında Siber Flört İstismarı Ölçeğinin Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama puanları kullanılarak etki büyüklüklerine bakılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda her ikisi için de etki büyüklüğü 3.33 olarak tespit edilmiştir. Bu doğrultuda effect size:0.33 n:254 ve alfa:0.05 alınarak yapılan post power analizi sonucunda çalışma gücü %99 olarak belirlenmiştir.

Veri toplama araçları

Araştırma verileri araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği ve Siber Flört İstismarı Ölçeği ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından oluşturulan form öğrencilerin sosyo-demografik bilgileri ve romantik ilişkilerin sorgulandığı 13 sorudan oluşmaktadır.

Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği: Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Ditommaso ve ark. (2004) tarafından geliştirilmiştir (15). Ölçeğin Türkçe geçerlik güvenirlik çalışması Çeçen (2007) tarafından yapılmıştır. Ölçek 15 maddeden ve sosyal yalnızlık (2, 5, 7, 9 ve 13. sorular), duygusal yalnızlık (3, 6, 10, 14 ve 15. sorular) ve aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık (1, 4, 8, 11 ve 12. sorular) olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek yedili likert ile (kesinlikle katılmıyorum:1-kesinlikle katılıyorum:7) yanıtlanmaktadır. Ölçekteki 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12 ve 14. sorular ters puanlı olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğin toplam puanı bulunmamaktadır. Her alt boyuttan alınabilecek puan 5-35 arasında değişmektedir. Alt

boyutlarda toplam puan arttıkça yalnızlık düzeyi de artmaktadır. Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışmasında Cronbach Alpha değeri sosyal yalnızlık alt boyutu için 0.66, duygusal yalnızlık alt boyutu için 0.62, aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık alt boyutu için 0.65 olarak tespit edilmiştir (16). Bu çalışmada ise Cronbach Alpha değerleri sosyal yalnızlık alt boyutu için 0.74, duygusal yalnızlık alt boyutu için 0.74, aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık alt boyutu için 0.81 olarak belirlenmiştir.

Siber Flört İstismarı Ölçeği: Siber Flört İstismarı Ölçeği Borrajo ve ark. (2015) tarafından, 18-30 yaşlarında olan kişilerin siber flört istismarı tecrübelerini belirlemek için geliştirilmiştir (2). Ölçeğin Türkçe geçerlik güvenirlik çalışması Bakır ve Kalkan (2019) tarafından yapılmıştır. Ölçek siber şiddeti uygulayan ve siber şiddete maruz kalan olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ölçeğin doğrudan saldırganlık ve izleme/kontrol olmak üzere iki alt boyutu bulunmaktadır. Doğrudan saldırganlık boyutunda 11 madde (2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 18. sorular), izleme/kontrol boyutunda 9 madde (1, 5, 7, 11, 13, 14, 17, 19, 20. sorular) yer almaktadır. Ölçek 6'lı likert (1-hiç, 2, 3, 4, 5, 6-genellikle) ile yanıtlanmaktadır. Puanların artması kişilerin siber flört istismarına maruz kalma ve uygulama eğilimlerinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışmasında Şiddete Maruz Kalma Ölçeği'nin Cronbach Alpha değerinin 0.85, Şiddet Uygulama Ölçeği'nin Cronbach Alpha değerinin 0.85 olduğu bulunmuştur (17). Bu çalışmada ise Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama Ölçeği'nin Cronbach Alpha değerinin her ikisinde de 0.89 olduğu belirlenmiştir.

Verilerin toplanması

Veriler 4-22 Nisan 2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Öğrencilere araştırma hakkında bilgilendirme yapılarak sözlü ve yazılı olurları alınmıştır. Veriler çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden yüz yüze toplanmıştır. Anket doldurma işlemi yaklaşık olarak 10 dakika sürmüştür.

İstatistiksel analiz

Araştırma verileri IBM SPSS (Statistics Package for Social Sciences) 22 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler birim sayısı (n), yüzde (%), ortalama \pm standart sapma ($\bar{x} \pm ss$) ve median (Q1-Q3) değerleri olarak verilmiştir. Sayısal değişken verilerin normalliği Kolmogorov Smirnov normallik testi ve Q-Q grafikleri ile değerlendirilmiştir. Ölçekler arası korelasyonun tespiti için Spearman korelasyon testinden yararlanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın etik yönü

Çalışmanın her aşamasında Helsinki Deklerasyonu Prensipleri'ne uyulmasına özen gösterilmiştir. Çalışmanın yapılabilmesi için Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul'undan etik onay (2022/147), çalışmanın yürütüldüğü sağlık bilimleri fakültesinden kurum izni ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden yazılı olur alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmada yer alan öğrencilerin %80.7'si kadın olup yaş ortalaması 20.91 ± 1.80 'dir. Öğrencilerin %69.3'ü ailesi ile yaşamakta ve %59.8'inin geliri giderine denktir. Öğrencilerden %90.9'unun daha önce flörtü olurken %74.8'nin devam eden romantik ilişkisi bulunmaktadır. Romantik ilişkinin devam etme süresi çoğunlukla (%42.1) 0-6 aydır. Öğrencilerden %76.3'ü partneri ile ilişki durumunu sevgili olarak belirtmekte ve %52.6'sının partneri farklı bir ilde yaşamaktadır. Öğrencilerin gün içinde telefon veya bilgisayarda geçirdikleri süre çoğunlukla (%62.2) 1-5 saat arasında değişmektedir (Tablo 1). Öğrencilerin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği sosyal yalnızlık alt boyutu puan

ortancası 12 (8-18), duygusal yalnızlık alt boyutu puan ortancası 18 (10-23), aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık alt boyutu puan ortancası ise 10 (6-15)'tir.

Öğrencilerin Siber Flört İstismarı Ölçeği doğrudan saldırganlığa maruz kalma alt boyutu puan ortancası 11 (11-15), izleme/kontrole maruz kalma alt boyutu puan ortancası 14 (11-21), Şiddete Maruz Kalma puan ortancası ise 26 (22-35)'tir. Öğrencilerin Siber Flört İstismarı Ölçeği doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutu puan ortancası 11 (11-14), izleme/kontrol etme alt boyutu puan ortancası 14 (11-20), Şiddet Uygulama puan ortancası ise 26 (23-34)'tir (Tablo 2).

Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği sosyal yalnızlık alt boyutu ile Siber Flört İstismarı Ölçeği doğrudan saldırganlığa maruz kalma, izleme/kontrole maruz kalma, doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutları, Şiddet Uygulama ve Şiddete Maruz Kalma arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0.05$). Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği duygusal yalnızlık alt boyutu ile Siber Flört İstismarı Ölçeği doğrudan saldırganlığa maruz kalma ve doğrudan saldırganlık uygulama alt boyutları arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0.05$). Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık alt boyutu ile Siber Flört İstismarı Ölçeği doğrudan saldırganlığa maruz kalma, izleme/kontrole maruz kalma, doğrudan saldırganlık uygulama, izleme/kontrol etme alt boyutları, Şiddete Maruz Kalma ve Şiddet Uygulama arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0.05$) (Tablo 3).

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri (N=254).

Özellikler	n (%)
Yaş *	20.91 ± 1.80
Cinsiyet	
Kadın	205 (80.7)
Erkek	49 (19.3)
Eğitim gördüğü sınıf	
1	72 (28.3)
2	33 (13.0)
3	91 (35.8)
4	58 (22.8)
Gelir düzeyi	
Gelirim giderimden az	78 (30.7)
Gelirim giderime denk	152 (59.8)
Gelirim giderimden fazla	24 (9.4)
En uzun süreli yaşanılan yer	
İl merkezi	164 (64.6)
İlçe merkezi	68 (26.8)
Kasaba/köy	22 (8.6)
Yaşadığı kişi	
Yalnız	32 (12.6)
Aile ile yaşıyor	176 (69.3)
Ev arkadaşı ile yaşıyor	46 (18.1)
Daha önce flörtü olma durumu	
Evet	231 (90.9)
Hayır	23 (9.1)
Şu anda devam eden romantik ilişki varlığı	
Var	190 (74.8)
Yok	64 (25.2)
Romantik ilişkinin devam etme süresi	
0-6 ay	80 (42.1)
7-12 ay	49 (25.8)
12 ay ve üzeri	61 (32.1)
Partner ile ilişki durumu	
Sevgili	183(86.3)
Nişanlı	6 (3.2)
Evli	1 (0.5)
Partnerin farklı bir ilde yaşama durumu	
Evet	100 (52.6)
Hayır	90 (47.4)
Gün içinde telefon veya bilgisayarda geçirilen süre	
1 saatten az	22 (8.7)
1-5 saat arası	158 (62.2)
5 saatten fazla	74 (29.1)

* X±SD: ortalama standart sapma

Tablo 2. Öğrencilerin ölçek puan ortalamaları N=254.

Ölçek	Ölçek alt boyutu	Toplam Puan		Ölçekten alınabilecek min-max puan
		Median (Q1-Q3)	X±SD	
Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği	Sosyal yalnızlık	12 (8-18)	13.09 ± 6.33	(5-35)
	Duygusal yalnızlık	18 (10-23)	16.91 ± 7.85	(5-35)
	Aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık	10 (6-15)	11.40 ± 6.39	(5-35)
Siber Flört İstismarı Ölçeği	Doğrudan saldırganlığa maruz kalma	11 (11-15)	14.03 ± 6.25	(11-66)
	İzleme/kontrol maruz kalma	14 (11-21)	16.55 ± 7.43	(9-54)
	Şiddete maruz kalma	26 (22-35)	30.52 ± 12.08	(20-120)
	Doğrudan saldırganlık uygulama	11 (11-14)	13.94 ± 6.42	(11-66)
	İzleme/kontrol etme	14 (11-20)	16.69 ± 7.35	(9-54)
	Şiddet uygulama	26 (23-34)	30.64 ± 12.10	(20-120)

Tablo 3. Öğrencilerin siber flört istismarı ile sosyal ve duygusal yalnızlık ölçek puanları ile arasındaki ilişki n=254.

		Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği		
		Sosyal yalnızlık	Duygusal yalnızlık	Aile ve romantik ilişkilerdeki yalnızlık
Siber Flört İstismarı Ölçeği	Doğrudan saldırganlığa maruz kalma	.356**	.214**	.352**
	İzleme/kontrol maruz kalma	.131*	-.022	.184**
	Şiddete maruz kalma	.203**	.044	.244**
	Doğrudan saldırganlık uygulama	.315**	.180**	.303**
	İzleme/kontrol etme	.067	-.073	.161*
	Şiddet uygulama	.151*	.007	.213**

Spearman korelasyon analizi, *p<0.05, ** p<0.01

TARTIŞMA

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sosyal medya kullanımında artışa neden olmuştur (18). Özellikle 18-29 yaş grubundaki gençler sosyal medya kullanım oranının en yaygın olduğu grupta yer almaktadır (19). Yapılan çalışmalarda sosyal medya kullanımının gençlerde sosyal yalnızlığa neden

olduğu belirlenmiştir (20,21). Sosyal yalnızlık kişinin sosyal ilişki açısından yoksun olması ile oluşan bir yalnızlık türüdür. Sosyal yalnızlık özellikle gençlerde sık karşılaşılan bir durum olup olumsuz davranışlara neden olabilmektedir (22). Araştırmaya dahil edilen grupta ölçek puanları alt sınıra yakın olup yalnızlık, şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma puanları

düşüktür. Buna rağmen öğrencilerin sosyal yalnızlık düzeyleri ile siber flört istismarı ölçeği alt boyutları (doğrudan saldırganlığa maruz kalma ve uygulama, İzleme/kontrolle maruz kalma, şiddete maruz kalma ve uygulama) arasında zayıfta olsa pozitif yönlü bir ilişki mevcuttur. Literatürde siber flört istismarı ile sosyal yalnızlık arasındaki ilişki daha önce analiz edilmemiştir. Fakat sosyal yalnızlığın çevrimdışı flört istismarına neden olduğunu kanıtlayan birçok çalışma bulunmaktadır (12-14). Gençlerde artan sosyal medya kullanımından dolayı çevrimdışı olan flört istismarının çevrimiçi flört istismarına kaymasının doğal bir sonuç olduğu düşünülmüştür.

Duygusal yalnızlık, çevredeki insanlardan duygusal olarak kopuk hissetme veya onlarla derin veya anlamlı bir düzeyde bağlantı kuramama durumu olarak tanımlanmaktadır (23). Duygusal yalnızlığın birçok psikolojik ve fiziksel rahatsızlığa neden olduğu bilinmektedir (24). Araştırmamızda gençlerde duygusal yalnızlığın artmasının siber flört istismarında doğrudan saldırganlık uygulama ve maruz kalma ile aralarında ilişki olduğu saptanmıştır. Literatürde de benzer şekilde duygusal yalnızlık ve siber flört istismarı arasında ilişki kanıtlanmıştır (25-27). Yalnızlık, kişinin sosyal ağının istenen ve elde edilen kalitesi arasındaki uyumsuzluğa karşı olumsuz bir duygusal tepki olarak ta tanımlanabilir (28). Ayrıca elde edilen bu verilere göre partneri tarafından sık sık siber flört istismarına maruz kalma deneyimi yaşayan gençlerde duygusal yalnızlığında artışı sonucuna da varılabilir.

Araştırmada romantik ve aile ilişkilerinde yalnızlık ile siber flört istismarı ölçeğinin tüm alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulara göre aile ve romantik ilişkilerde daha fazla yalnızlık yaşayan gençlerin romantik ilişkilerinde daha fazla siber mağduriyet yaşadığı ve uyguladığı anlamı çıkarılabilir. Çevrimdışı flört şiddetine benzer olarak gençlerin siber flört istismarı davranışlarında bulunmaları, daha önce romantik ilişkilerde

deneyim eksikliği ve romantik aşk mitlerine olan inançlarıyla ilgili olabilir (29). Aile ve partnerleri ile ilişkide olumsuz deneyim yaşayan ve yalnızlık hisseden gençler yalnızlıklarını yenmek ve partnersiz kalmamak için bazı siber flört istismar davranışlarının daha az farkında olmalarına ya da bu davranışlara karşı daha toleranslı olmalarına neden olabilir (12). Yani yalnızlık gençlerde siber flört istismarı davranışlarında mağduriyetinin olumsuz bir sonucu veya aynı zamanda bir risk faktörü olabilir.

Romantik ilişkilerde ve aile ilişkilerinde yalnızlık ile sosyal ağların kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (30). Gençler, partnerlerinde ve aile ilişkilerinde eksik kalan yönlerini tamamlayabilmek için sanal ortamda kabul görülen davranışları sergilemektedir (31). Bu davranışlar istenilen etkiyi bırakmadığında olumsuz duygu ve davranışlara dönüşebilmektedir (32). Bu duygu ve davranışlar romantik ilişki yaşayan gençlerde siber flört istismarı olarak karşımıza çıkabilmektedir (33). Ayrıca karşılıklı saldırganlığın meydana geldiği romantik ilişkilerde partnerlerine şiddet uygulamaya karar veren gençler, çevrimiçi ortamın daha güvenli olduğunu düşündükleri için de çevrimiçi olumsuz davranışlarda bulunabilir (12). Son zamanlarda gençler arasında artan bu davranışı önlemede gençlerin kendi benliklerini kabul edici, özgüvenlerini artırıcı ve sosyal ağlarının riskli kullanımlarının farkında olmalarına yardımcı olacak müdahale programları geliştirilmesinin etkili olacağı düşünülmektedir (34-36).

Çalışmanın sınırlılıkları

Çalışmada veriler flört ilişki içindeki tek partnerden toplanmıştır. İleride yapılacak olan çalışmalarda her iki partnerden de veri toplanarak verilerde daha fazla objektiflik sağlanabilir. Bir diğer sınırlılık ise araştırmanın sadece bir üniversitede yapılmış olması nedeniyle bulguların evrene genellenememesidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak yapılan araştırmanın bulgularında, kişilerin hissettiği yalnızlığın flört ilişkisi sürecinde siber flört şiddeti uygulama ve şiddete maruz kalma için bir risk faktörü olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda hemşireler yalnızlık hissi, siber flört şiddeti ve ilişki süreçleri konusunda farkındalık yaratarak destekleyici bir rol üstlenebilirler. Ayrıca kişilerin duygularını düzenleme, iletişim becerileri, başa çıkma, çatışma çözme stratejileri ve bilgi iletişim araçlarının sağlıklı kullanımı gibi beceri geliştirmelerine yönelik stratejiler geliştirilebilir. Sosyal desteğin artırılması yalnızlığı ve sosyal medya kullanımını azaltabileceği öngörüsü ile ileri çalışmalar önerilebilir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, vaka raporu, yazarlık ve/veya bu makalenin yayınlanması ile ilgili herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansman

Yazarlar bu makale için herhangi bir mali destek almamıştır.

KAYNAKLAR

1. Baker CK, Carreño PK. Understanding the role of technology in adolescent dating and dating violence. *Journal of Child and Family Studies* 2016; 25(1):308-320. doi: 10.1007/s10826-015-0196-5
2. Borrajo E, Gámez-Guadix M, Pereda N, Calvete E. The development and validation of the cyber dating abuse questionnaire among young couples. *Computers in Human Behavior* 2015; 48:358-365. doi: 10.1016/j.chb.2015.01.063
3. Rojas-Solís JL, Guzmán-Toledo RM, Sarquíz-García GC, García-Ramírez FD, Hernández-Cruz S. Ciber-violencia en parejas de jóvenes universitarios durante la pandemia por COVID-19 (Cyber dating violence in college students during pandemic due COVID-19). *Eureka* 2021; 18(2):227-243.
4. Stonard KE, Bowen E, Lawrence TR, Price SA. The relevance of technology to the nature, prevalence and impact of adolescent dating violence and abuse: A research synthesis. *Aggression and Violent Behavior* 2014; 19:390-417. doi: 10.1016/j.avb.2014.06.005
5. Açıklık N, Şahin B. Flört şiddetinin farklı görünüşleri: Mersin Üniversitesi örneği. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi* 2021; 5(3):880-820. doi: 10.47525/ulasbid.898284
6. Draucker CB, Martsolf DS. The role of electronic communication technology in adolescent dating violence. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing* 2010; 23(3):133-142. doi: 10.1111/j.1744-6171.2010.00235.x
7. Katz JE, Aakhus M. (Eds.). *Perpetual contact: mobile communication, private talk, public performance.* Cambridge University Press. 2002
8. Zweig JM, Lachman P, Yahner J, Dank M. Correlates of cyber dating abuse among teens. *Journal of Youth and Adolescence* 2014; 43(8):1306-1321. doi: 10.1007/s10964-013-0047-x

9. Schneider SK, O'donnell L, Stueve A, Coulter RW. Cyberbullying, school bullying, and psychological distress: A regional census of high school students. *American Journal of Public Health* 2012; 102(1):171-177. doi: 10.2105/AJPH.2011.300308
10. Hinduja S, Patchin J. *Electronic dating violence: A brief guide for educators and parents*. Cyberbullying Research Center; 2011. Available from: https://cyberbullying.org/electronic_dating_violence_fact_sheet.pdf. Accessed October 06, 2020.
11. Exner-Cortens D, Eckenrode J, Rothman E. Longitudinal associations between teen dating violence victimization and adverse health outcomes. *Pediatrics* 2013; 131(1):71-78. doi: 10.1542/peds.2012-1029
12. Cava MJ, Tomás I, Buelga S, Carrascosa L. Loneliness, depressive mood and cyberbullying victimization in adolescent victims of cyber dating violence. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 2020; 17(12):4269. doi: 10.3390/ijerph17124269
13. Gracia-Leiva M, Puente-Martínez A, Ubillos-Landa S, González-Castro JL, Páez-Rovira D. Off- and online heterosexual dating violence, perceived attachment to parents and peers and suicide risk in young women. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 2020; 17(9):3174. doi: 10.3390/ijerph17093174
14. Marganski A, Melander L. Intimate partner violence victimization in the cyber and real world: Examining the extent of cyber aggression experiences and its association with in-person dating violence. *Journal of Interpersonal Violence* 2018; 33(7):1071-1095. doi: 10.1177/0886260515614283
15. Ditommaso E, Brannen C, Best LA. Measurement and validity characteristics of the short version of the social and emotional loneliness scale for adults. *Educational and Psychological Measurement* 2004; 64(1):99-119. doi: 10.1177/0013164403258450
16. Çeçen AR. The Turkish short version of the social and emotional loneliness scale for adults (Selsa-S): Initial development and validation. *Social Behavior and Personality* 2007; 35(6):717-734. doi: 10.2224/sbp.2007.35.6.717
17. Bakır A, Kalkan M. Siber flört istismarı ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 2019; 14(20):75-95. doi: 10.26466/opus.546811
18. Paat YF, Markham C, Peskin M. Digital crime, trauma, and abuse: Internet safety and cyber risks for adolescents and emerging adults in the 21st century. *Social Work in Mental Health* 2021; 19:18-40. doi: 10.1080/15332985.2020.1845281
19. Joshi SV, Stubbe D, Li STT, Hilty DM. The use of technology by youth: Implications for psychiatric educators. *Acad Psychiatry* 2019; 43:101-109. doi: 10.1007/s40596-018-1007-2

20. Türkel Z, Dilmaç B. Ergenlerde sosyal medya kullanımı, yalnızlık ve yaşam doyumu arasındaki yordayıcı ilişkiler. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi 2019; 1(1):57-70.
21. Yüksel MY, Çini A, Yasak B. Genç yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık ve yaşam doyumunun incelenmesi. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi 2020; 40:66-85. doi: 10.33418/ataunikkefd.676402
22. Süpçeler B. Ergenlik döneminde algılanan sosyal destek ile yaşam doyumu ve özgüven ilişkisi. Yakın Doğu Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Lefkoşa. 2016.
23. Dykstra PA. Older Adult Loneliness: Myths and Realities. European Journal of Ageing 2009; 6:91-100. doi: 10.1007/s10433-009-0110-3
24. Perese EF, Wolf M. Combating loneliness among persons with severe mental illness: social network interventions' characteristics, effectiveness, and applicability. Issues in Mental Health Nursing 2005; 26:591-609. doi: 10.1080/01612840590959425
25. Povedano A, Cava MJ, Monreal MC, Varela R, Musitu G. Victimization, loneliness, overt and relational violence at the school from a gender perspective. International Journal of Clinical and Health Psychology 2015; 15:44-51. doi: 10.1016/j.ijchp.2014.09.001.
26. Cañas E, Estévez E, León-Moreno C, Musitu G. Loneliness, family communication, and school adjustment in a sample of cybervictimized adolescents. International Journal of Environmental Research and Public Health 2020; 17:335. doi: 10.3390/ijerph17010335.
27. Iranzo B, Buelga S, Cava MJ, Ortega-Barón J. Cyberbullying, psychosocial adjustment, and suicidal ideation in adolescence. Psychosocial Intervention 2019; 28:75-81. doi: 10.5093/pi2019a5.
28. Vanhalst J, Luyckx K, Goossens L. Experiencing loneliness in adolescence: A matter of individual characteristics, negative peer experiences, or both?. Social Development 2014; 23:100-118. doi: 10.1111/sode.12019.
29. Carrascosa L, Cava MJ, Buelga S. Ajuste psicosocial en adolescentes víctimas frecuentes y víctimas ocasionales de violencia de pareja. Terapia psicológica 2016; 34:93-102. doi: 10.4067/S0718-48082016000200002.
30. Doğan U, Karakaş Y. Lise öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanımının yordayıcısı olarak yalnızlık. Sakarya University Journal of Education 2016; 6(1):57-71. doi: 10.19126/suje.40198
31. Bacıoğlu SD. 21. Yüzyılda çocukları ve gençleri bekleyen siber riskler. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar 2022; 14(1):29-37. doi: 10.18863/pgy.896800

-
32. Keleş B, McCrae N, Grealish A. A systematic review: The influence of social media on depression, anxiety and psychological distress in adolescents. *International Journal of Adolescence and Youth* 2020; 25:79-93. doi: 10.1080/02673843.2019.1590851
33. Caridade S, Braga T, Borrajo E. Cyber dating abuse (CDA): Evidence from a systematic review. *Aggression and Violent Behavior* 2019; 48:152-168. doi: 10.1016/j.avb.2019.08.018
34. Wolfe DA, Crooks C, Jaffe P, Chiodo D, Hughes R, Ellis W, et al. A school-based program to prevent adolescent dating violence: A cluster randomized trial. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine* 2009; 163(8):692–699. doi:10.1001/archpediatrics.2009.69
35. Wolfe DA, Wekerle C, Scott K, Straatman A, Grasley C, Reitzel-Jaffe D. Dating violence prevention with at-risk youth: A controlled outcome evaluation. *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 2003; 71(2):279-291. doi: 10.1037/0022-006X.71.2.279
36. Foshee VA, Bauman KE, Ennett ST, Suchindran C, Benefield T, Linder GF. Assessing the effects of the dating violence prevention program “Safe dates” using random coefficient regression modeling. *Prevention Science Journal* 2005; 6(3):245-258. doi: 10.1007/s11121-005-0007-0